

Det står skrevet i Paulus' brev til menigheten i Rom, i det 11. kapittel:

*Å, dyp av rikdom og visdom og kunnskap hos Gud!
Hvor uransakelige hans dommer er,
hvor ufattelige hans veier!*

*Hvem kjente Herrens tanke,
og hvem var hans rådgiver?*

*Hvem ga ham noe først,
så han skulle få noe igjen?*

*For fra ham og ved ham og til ham er alle ting.
Ham være ære i all evighet!
Amen.*

Slik lyder Herrens ord.

I – Et møte med det hellige

Har du en drøm? Noe du bare *må* oppleve før du dør?

For fire år siden oppfylte jeg en slik drøm. En drøm jeg hadde hatt i mange år. Her, i hånden min, er beviset. Beviset er et svimerke svidd inn i denne vandrestaven: Jeg har klatret Fuji-san.

Fuji er Japans høyeste fjell og på mange måter Japans nasjonalsymbol. Fjellet er 3.776 meter høyt. Og det er hellig. Japanerne mener i hvert fall det. Fram til for hundre og femti år siden var fjellet tabu. Bare japanske menn uten lyte hadde adgang dit. Kvinner og *gaijin*, altså utlendinger, måtte pent holde seg unna, under trussel om dødsstraff hvis de prøvde seg på en klatretur. Heldigvis har tidene forandret seg. Jeg har tilbrakt hele barndommen min i Japan, og har på mange måter blitt i hvert fall *litt* japaner på innsiden, selv om japanerne ser meg som *gaijin*. Etter at jeg flyttet fra Japan i 1996 gikk jeg rundt med en drøm: En drøm om å komme tilbake til Japan og stige opp på Fuji-san. Sommeren 2004 var tida endelig kommet for å gjøre det!

Turen ble en sammensatt opplevelse. Været var ikke all verden, og det å bevege seg i høyden er ikke bare enkelt for den som ikke er vant til det. Når jeg i tillegg har kondis som en sofapute så måtte jeg bare ta det steg for steg. Vi la inn en overnatting underveis, på en hytte. Utenfor denne hytten i Fuji-sans østvegg, på 3.150 meters høyde, så jeg soloppgangen. Rundt meg sto japanske pilegrimer og hilste solen – eller solgudinnen, som de kaller henne – med høye rop. Vi hadde klatret i tåke, men da sola sto opp klarnet været. Der sto jeg og hutret og frøs og nøt det spektakulære synet av solen som steg opp og fikk morgentåken rundt meg til å smelte – det var intenst, det kjentes som et hellig øyeblikk.

Det var mektig. Det var sterkt. Det var en opplevelse av en annen verden. Og det gav inspirasjon til å klatre helt til topps.

II – Sans helligheten!

I dag står vi på toppen av et fjell. Riktignok 3.000 meter lavere enn Fuji, men likevel. Målet er fortsatt det samme: Å sanse helligheten.

I det som vi har valgt som dagens prekentekst setter Paulus ord på hvordan det skapte og et hellige hører sammen:

*Å, dyp av rikdom og visdom og kunnskap hos Gud!
Hvor uransakelige hans dommer er,
hvor ufattelige hans veier!*

*Hvem kjente Herrens tanke,
og hvem var hans rådgiver?*

*Hvem ga ham noe først,
så han skulle få noe igjen?*

*For fra ham og ved ham og til ham er alle ting.
Ham være ære i all evighet! Amen.*

Gud, Skaperen, er hellig. Da bærer det han har skapt helligheten i seg. Vi snakker gjerne om at mennesket er skapt i Guds bilde. Men det er jammen ikke bare mennesket som har sitt opphav i Gud og som har sin verdi forankret i Gud. Det er en status vi deler med alt det skapte. Paulus sier:

Fra ham og ved ham og til ham er alle ting.

Det skapte er hellighetens speil. Vi tilber ikke skaperverket, slik vi heller ikke tilber hverandre. Men skaperverket speiler Skaperen, slik ethvert menneske bærer Guds bilde. Derfor lyder ropet fra fjellet og fra verden som omgir oss: Sans helligheten!

III – Skaperverket og oss

Det er fristende for oss mennesker å tenke at vi er i en særstilling i skaperverket. Vi er kommet lengst, vi har forstått mest, vi har de beste evnene, og vi har en helt egen relasjon til vår Skaper og Far, sammenlignet med alt det andre som lever og er.

Dette er dagen for å snu noen av disse forestillingene på hodet. Vi er ikke *så* spesielle! Vi står ikke i noen særstilling. Tvert imot, i dag er dagen for å understreke det andre perspektivet: Vi hører sammen med resten av skaperverket.

Dersom vi leser den andre av skapelsesfortellingene i Første Mosebok, den som står i det andre kapittelet, leser vi at Herren Gud vannet jorden og plantet en vakker hage et sted i Øst – Eden, kalte han den. Videre leser vi at han formet mennesket av jordens støv og satte mennesket i hagen – for at mennesket skulle *dyrke og vokte* hagen.

Slik er det. Vi er jord, vi også, akkurat som alle våre slektninger dyrene. Vi er en del av skaperverket. Og ikke nok med det: Skaperverket fantes før oss. Vi kom hit sist, men ikke for at vi skulle være kronen på verket, ikke for å være skaperverkets herrer, men for å være Guds gartnere og parkvoktere.

Sagt med rene ord: Skaperverket er ikke til for vår skyld. Det er heller vi som er til for skaperverkets skyld. Det er det bibelske perspektivet på den utvikling vår verden har gått igjennom, fram i mot vår tid.

Skaperverket er ikke hellig på grunn av oss. Det er ikke vi som gir skaperverket dets verdi. Det er det Gud som gjør. Gud er hellig, derfor er skaperverket hellig, uavhengig av oss. Vårt kall er å se dette, og å respondere på dette ved å passe på, dyrke, vokte og elske.

IV – Skaperverket, Gud og vår neste

Du skal elske Herren din Gud, og din neste som deg selv! sier Jesus i det vi har hørt lest som dagens evangelielesetekst (Matteus 22:34-40).

Hvordan gjør man så det? Vel, en av måtene man kan gjøre det på er å bidra aktivt til å ta vare på Skaperverket.

I dag er det en økende bevissthet om at dette er nødvendig, fordi vi etter alt å dømme står foran en kommende økologisk krise. Men den kristne tro er nå engang slik at det å ta vare på skaperverket ikke er noe som motiveres kun av en eventuell kommende krise. Det er ikke slik at dersom miljøkrisen avblåses så kan vi herje akkurat slik vi vil med omgivelsene våre.

For: Verden er ikke vår. Den er Guds! Ved å behandle den med varsomhet og respekt viser vi vår respekt og vår kjærlighet til Gud.

Og: Verden er ikke vår. Den er gitt oss for at vi skal dele den med vår neste – også med kommende generasjoner. Ved å gi videre et skaperverk som vi har stelt godt med skaper vi grobunn for liv også for flere enn bare oss selv og våre aller nærmeste.

V – Store tanker, konkret handling

Blir dette veldig høytsvevende? Kanskje. Det er nå engang sånn at prester er gode på ord, men ikke alltid på aktiv handling.

Men et engasjement for Guds verden kan ikke bare handle om ord eller ideologi, selv om det kan være godt å ha en solid ideologisk forankring. Grønn profil må alltid handle om levd liv, om moral.

I disse dager er bensinprisene et hett diskusjonstema. Kanskje kan dette anspore oss til noen større tanker enn bare bensintanken. Kan jeg velge tog framfor bil oftere enn jeg gjør? Kan jeg velge bort en flyreise? Kan jeg redusere søppelmengden noe? Kan jeg sortere søppel bedre? Kan jeg bruke noe gammelt om igjen? Kan jeg bli en mer etisk forbruker? Kan jeg satse enda mer på økologisk og kortreist mat? Hva med Max Havelaar-produkter, sånne rettferdige varer, kan jeg bli flinkere til å se etter dem? Kan jeg bli flinkere til å ta vare på maten, ikke kaste den? Kan jeg bruke mindre strøm enn jeg gjør? Og, kanskje ikke minst viktig: Kan jeg passe på at jeg stemmer miljø ved neste politiske valg? Kan jeg...

På nettsidene til Grønn hverdag – gronnhverdag.no – finner du hundrevis av tips til hva du kan gjøre for miljøet. Eller du kan melde deg inn i Naturvernforbundet, eller...

Ressursene finnes der ute, hvis vi vil ta dem i bruk.

VI - Utgang

Så: Hvorfor skal vi engasjere oss? Fordi skaperverket speiler Guds hellighet, og fordi vi er kalt til å elske Gud og vår neste som oss selv.

Vi trenger strengt tatt ikke flere grunner enn det.

I dag trenger vi ikke mer enn å løfte øynene, så speiler hele skaperverket omkring oss Gud, Skaperen. Håpet er at en slik Grønn messe som denne vi feirer i dag kan hjelpe oss til å se at dette ikke er en uvesentlig del av vårt kall som mennesker. Tvert imot: Gud satte oss her for at vi skulle dyrke og vokte hagen. Det er vårt kall som menneske; som skapning og som medmenneske.

Jeg tror Gud smiler når vi, etter en gartnerøkt, løfter blikket, tørker svetten fra pannen og sier til oss selv: Se! Se det hellige som Gud har skapt! Det er mektig. Det var sterkt. Det var en opplevelse av en annen verden.

Vi lovpriser Gud og sier:

Fra ham og ved ham og til ham er alle ting.

Ham være ære i all evighet!

*Ære være Faderen og Sønnen og Den hellige Ånd
som var og er og blir én sann Gud
fra evighet og til evighet.*

Amen.

Fjellkjerka, Enarvola, 15. juni 2008 (Grønn messe)